

Nr 1347

av herr Nordgren m. fl.
om offentlig auktorisation av låssmed.

Sedan lång tid gäller en vidsträckt näringsfrihet för svenska medborgare. Undantag från denna väsentliga grundprincip har stadgats i vissa sammanhang, där samhällets och medborgarnas intressen bedömts kräva särskilda garantier i fråga om näringsidkares utbildning, kvalitet på tillhandahållna varor och tjänster, offentlig kontroll och insyn i verksamheten m. m.

Sådana garantier har åstadkommit bl. a. genom speciallagstiftning med reglering av viss yrkesutövning och genom krav på auktorisation för vissa grupper av näringsgrupper.

För låssmedsyrtket gäller för närvarande inga restriktioner av detta slag. Visserligen finns Sveriges låssmedsmästares riksförbund som bildades år 1955 med syfte att verka för upprätthållande av en yrkesskicklig kår av låssmeder, väl ägnade att uppfylla allmänhetens berättigade krav på redbarhet och pålitlighet. Förbundet är en sammanslutning av självständiga företagare inom branschen. Såsom medlem kan enligt förbundets stadgar, 3 §, antagas varje självständig företagare som bedriver låssmedsverksamhet och besitter för yrkesutövningen erforderlig skicklighet och erfarenhet samt gjort sig känd för redbarhet.

Den som så önskar kan emellertid när som helst etablera ett företag i branschen utan att tillhöra ett förbund med de krav ett sådant ställer på medlemmarna. Enligt vår uppfattning måste detta förhållande betecknas som otillfredsställande.

I låssmedernas arbetsuppgifter ingår bl. a. installation av lås och låsanordningar i lägenheter och fastigheter, reparation av lås och låsstycken, nyckeltillverkning, rådgivning till allmänheten i lås- och skyddsfrågor etc.

Allmänheten kan i detta sammanhang ställa berättigade krav på att vederbörande yrkesutövare besitter erforderliga tekniska kunskaper samt att uppdraget icke missbrukas i brottsliga syften.

Bristen på offentlig kontroll av företag och företagare inom låssmedsyrtket kan medföra en otillfredsställande begränsning av medborgarnas skydd för personlig säkerhet och privat egendom. Det har vid några tillfällen förekommit att personer i låssmedföretag missbrukat allmänhetens förtroende och utnyttjat nyckelkopior och huvudnycklar för inbrott och annan brottslig verksamhet.

Konsekvenserna av en okontrollerad nyckeltillverkning är svåra att överblicka. Någon statistik på hur många inbrott som begås med s. k. "falska nycklar" finns inte och brotten är dessutom ofta svåra att upptäcka eftersom ingen skadegörelse behöver förekomma. Den alltmär

utbredda tillverkningen av nycklar vid varuhus etc. har också medfört att nycklar med s. k. "spärrade profiler" numera kan erhållas nästan lika lätt som vanliga dubblettnycklar. De nyckelprofiler som av svenska läsfabrikanter förklarats för spärrade kan dessutom utan några som helst restriktioner importeras från utlandet.

I samband med en stöldvåg i Malmö, försommaren 1971, avslöjade en representant från HSB hur lätt man får huvudnycklar gjorda utan kontroll. Han gick runt till fyra varuhus i staden och bad att få en dubblett av en av bostadsföretagets huvudnycklar. Vid samtliga varuhus tillverkades dubblettnyckeln utan minsta förfragan eller kontroll. Nyckelns kodmärkning visade tydligt att det rörde sig om en huvudnyckel.

Även den okontrollerade försäljningen vid dörr av s. k. skyddskåpor och andra säkerhetsanordningar erbjuder stora möjligheter för oärliga personer att skaffa sig upplysningar och kunskaper som senare kan användas i brottsligt syfte.

Dessa förhållanden måste betecknas som klart otillfredsställande. Den ökade brottsligheten och framför allt den snabba ökningen av inbrott i hela landet (+ 21,4 % mellan 1969 och 1970) belyser på ett drastiskt sätt behovet av en förbättrad låssäkerhet och därmed också av ansvars-kännande och yrkeskunniga låssmeder. Bristen på offentlig kontroll av företag och företagare inom låssmedyrket medför en allvarlig begränsning av allmänhetens möjligheter till skydd för personlig säkerhet och privat egendom.

Starka skäl talar för att medborgarnas intressen i förevarande sammanhang tillgodoses genom någon form av kontroll av företag och företagare inom låssmedyrket. Sådan kontroll bör företrädesvis ske genom auktorisation av låssmeder, vilka uppfyller vissa krav i fråga om redbarhet och yrkestekniska kunskaper. Väsentligt i sammanhanget är dels att det auktoriserande organet åtnjuter ett betydande allmänt förtroende, dels att den undersökning som föregår auktorisationen i varje särskilt fall har sådan omfattning att en effektiv kontroll upprätthålles.

Offentlig kontroll finns som nämnts – redan inom vissa branscher. Det faller sig naturligt att hänvisa till Kungl. Maj:ts kungörelse nr 640/51 och nr 7/61 angående auktorisation av enskilda bevakningsföretag. Däri förordnas att länsstyrelse på vissa villkor må meddela auktorisation åt enskilt företag som yrkesmässigt ombesörjer bevakning.

Med stöd av vad ovan anförts henställs
att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag
syftande till offentlig auktorisation av verksamheten inom
lässmedsbranschen.

Stockholm den 26 januari 1972

HANS NORDGREN (m)

BERNT EKINGE (fp)

CARL ERIC HEDIN (m)

LARS SCHÖTT (m)

BO TURESSON (m)

N. YNGVE NILSSON (m)

i Trobro

GUNNAR OSKARSON (m)

WIGGO KOMSTEDT (m)

TAGE ADOLFSSON (m)

HAKAN WINBERG (m)